

Lietuvių 5-gos Brazilijoj Organas
 Lietuvių LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
 Atsakomasis redaktorius
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
 Faktinis Redaktorius
 Stasys Vancevičius
 Rankraščius redakcija taisy savo nuožiu-
 nes. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
 ir savo lėšomis negražina.

LIETUVIŠIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
 Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
 Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui
 6500. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-
 tams 15 milreisų, pusm. 8 mlr.
 Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 mlr
 pusmečiui 10 mlr.
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
 ADRESAS:
 Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Gruodžio - Dezebros mėn. 3 d.

NR. 49 (517)

Taikos bloko lūžimas ir Lietuvos ateitis.

J. Vaitkevičius.

Karo giesmė Europoje laikinai išnyko ir visi lengviau atsiduso. Atsirado kažkur dar ir „iškiškiegė“, kuri Europos karą atideda dar bent 20-čiai metų. Taigi, ponai lordai, galite ramūs kišti savo baugščias galvas į minkštus pagalvius! Bet ar ir jūs, vidutinių ir mažųjų valstybių piliečiai, tikite, kad vakarykščiai šernai pakeitė savo gauris ir iltis balandžių plunksnomis? Jūs būsite laimingesni, jei atmesite visas tokias iluzijas ir neatidėliojant iš pastarųjų įvykių padarysite konsekventiškas išvadas. Dabar, kai įvykių tempas sulėtėjo, galime jau šalčiau apvarstyti, suprasti ir įvertinti tai kas įvyko Čekoslovakijos padalinimo išdavose. O tai, kas įvyko, turi nepaprastai didelę istorinę reikšmę ir daugeliu atveilių yra pamokama ir įsidėmėtina. Galutinai paaiškėjo, kad dinamikiškosioms valstybėms pavvyko visiškai sužlugdyti Tautų Sąjungos autoriteta ir sutrukdyti kolektyvinio saugumo pastangas. Paaiškėjo, kad Prancūzija ir Anglija karo baimė yra didesnė, negu garbės pajautimas ir net savo interesu supratimas, arba, kad į jų interesus neieina žodžio ir prestižo išlaikymas. Neginčijamas faktas, kad, šantažas karu priverstė nezarbingai kanituoti, kad jos nusigando sąrvuoto Vokietijos kumščio ir kad Hitleris užmetė ioms savo valją. Paaiškėjo, kad Prancūzija ir Anglija tik tenorėtu, kad jų mažieji sąjungininkai kovotu už jų interesus, nes nėra jokios abejonės, kad Čekoslovakia būtų išnildžiusi savo prievoles susitarimo raide ir dvasia, bet jos nenori, o gal būtų ir negali, ginklu naremti mažnių valstybių interesus. Didžiausioji šių įvykių istorinė reikšmė yra ta, kad Deladierio ir Chamberlaino Prancūzija bei D. Britanija nebeteko pirmiečių valstybių rango. Hitlerini pavyko jas be mūšio degreduoti į antraeilines valstybes. Faktas, kad dabar tik Vokietija, SSSR, J. A. V., Japonija ir Italija gali būti laikomos pirmiečių valstybėmis. Prancūzija ta tragedija ištiko sena angli konservatorių politika. Daladier ir Chamberlainas paaukojo Prancūzijos ir D. Britanijos prestižą ir savo sąjungininke, atidavė evantualiam savo priešui svarbias strategines pozicijas ir politines pirmenybes vien už taikos iliuziją, nes juodu negavo jokių garantijų, jokių pažadų dėl ginklavimosi apsiribojimų, jokių nuolaidų iš Vokietijos pusės.

Juodu pasirašė gėdingą Čekoslovakijos išdalavimo aktą net negavę iš Hitlerio garantijų naujų jos sienų neliečiamumo, kurias Vokietija ir dabar dar kaitelioja pagal savo norus bei įgeidžius. Tiesa, Chamberlainas parsivežė susitarimą su Hitleriu nekada nebekariauti, bet kariauti, tenkinant visus agresoriaus reikalavimus, nei nereikės. Nuo šiol Prancūzija ir Anglija niekada nebegali tikėtis sudaryti tokią kooliciją, kokią jos prieš tai būtų galėjusios sudaryti, nes jos nebeteko pasitikėjimo mažųjų valstybių akyse, kaip jų protektorės... Reakcija, kuri dabar vyksta vidutinėse ir mažiosiose valstybėse, Prancūzija ir Anglijai bus baisi ir pragaistinga, nes nuo jų ruošiamasi nusigręžti su pasipiktinimu pasišlykštėjimu. Vidutiniosioms ir mažosioms beliko arba beviltiškai kovoti su galingais agresoriais, arba taip, kaip padarė Prancūzija ir Anglija, klusniai nusileisti agresorių galybei arba pačioms imti skubiai organizuotis. Aišku, kad galvojant barbariško šio meto pasaulio kategorijomis, smunkančios tautos, kurios vieto garbingo pasiaukojimo sukiko priimti „gėdos antspauda“, turi užleisti savo vietą ir erdves, kurių negali apginti, senesnėms, drąsesnėms ir kylančioms tautoms... O pastarieji įvykiai parodė, kad kai kurios tautos istoriškai persirito per savo zenitą ir pradeda smukti. Mes suprantame, ką reiškia šių dienų karas. Mes suprantame, kad naujas Europos karas bus viena didžiausių jos katastrofų ir didžiausia katastrofa ikišiolinė viso pasaulio istorijoje ir gal būtų, reikš Europos civilizacijos žlugimą. Bet argi užmetamoj Europos tautoms tiranijoje nebus suspenduotas intelektualinis gyvenimas ir kultūringas bei žmoniškas socialinis tautų ir individų bendravimas? Ar pačios tiranijos įsigalėjimas nereikš Europos civilizacijos žlugimo? Tačiau dėl susidariusios nūdienės būties ir atsiradusių karo pavojų kaip tik kaltos pačios Prancūzija ir Anglija, kurių nuolaidų politika paskatino egresiją, o ypač kalti Chamberlainas ir Halifaksas, kai netiesioginiai gal būtų kažkokia p. Astor, kur išstūmė pažangesnį ir energingesnį Edeną. Buvo laikas, kada Prancūzija ir Anglija ga'ėjo lengvai priversti Vokietiją gerbti sutartis, bet dabar tie laikai jau nebegrįžtami praėjo. Dabar senyvas turtingosios Didž. Britanijos premjeras ir

Išrinktas naujas Čekoslovakijos prezidentas.

Po žinomų Europos įvykių atsisatydino Čekoslovakijos prezidentas Benešas. Prezidento pareigas laikinai ėjo generolas Sirovny. Lapkričio 30 dieną išrinktas naujas Čekoslovakijos Respublikos prezidentas Emil Hacha. Išrinkus naująjį prezidentą atsisatydino Čekoslovakijos vyriausybė. Naują vyriausybę sudarys respublikonų — ūkininkų partijos vadas Rudolf Beran. Užsienių reikalų ministerium ir toliau pasiliks Chalkovskis.

Užmuštas Rumunijos fašistų vadas.

Lapkričio 30 dieną netoli Bukarešto miesto buvo užmuštas Rumunijos fašistų vadas Codreanu, kuris kartu su kitais politiniais kalniniais kėsinosi ištrūkti iš policijos. Bukarešto oficialus pranešimas skelbia, kad naktį iš lapkričio 29 į 30 d., Codreanu su grupe kitų nuteistųjų buvo gabenamas iš vieno kalėjimo į kitą. A pie 5 val. ryto netoli Bukarešto policija, gabenusią kalinius, užpuolė nežinomi piktadarai, kurie negalėdami policijos įveikti pabėgo. Pasinaudodami momentu gabenami kaliniai kėsinosi ištrūkti iš policijos ir pabėgti. Į bėgančius kalinius policija pradėjo šaudyti ir nušovė Codreanu ir dar dešimtį kitų politinių

kalinių. Codreanu buvo Rumunijos „geležinės gvardijos“ vadas. Pasutiniu laiku už pasikėsinimą prieš esamą valdžią Codreanu buvo nuteistas 10-čiai metų sunkių darbų kalėjimo. sunkiai sužeistas. Abdud studentai suimti. Laikraščiai rašo, kad universiteto rektorius buvo užpultas politiniais sumetimais. Studerkeršiję už „geležinės gvardijos“ panaikinimą Rumunijoje. Antikomunistinis paktas. Prieš metus laiko Italija, Vokietija ir Japonija pasirašė sutartį kovai su komunizmu ir komiterno įtaką pasaulio politikoj. Metams sukakus nuo prieškomunistinio pakto pasirašymo laikraščiai rašo, kad Vokietija Italija ir Japonija dar daugiau nukreipsiančios savo politiką prieš Sovietus. Antikomunistinis paktas busiųjų mudifikuotas. Londono žiniomis šis paktas esąs labai panašus į neoficialią, karo sutartį tarp minėjų trijų valstybių. — Italijoje uždarytas Italijos sionistų organizacijos dienraštis „Izrael“. — Laikraščiai praneša, kad Lenkija pasirašė nepuolimo sutartį su Sovietais. Tai reiškia, kad Lenkijos politika krypta nuo Vokietijos į rytus. Dauge laikraščių šia proga pažymi, kad Lenkija numatanti pavojų iš vokiečių pusės Dancigui ir lenkų koridoriui. — Laikraščių žiniomis, milijonas Vokietijos žydų nori apieisti vokiečių teritoriją ir išvykti į užsienius.

CASA RUSSIA
 RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724
 Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms ga vo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsienių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiausiomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatinių klientais.

Visuomenės žiniai
 ARNOLDO FELMANAS praneša visuomenės žiniai, kad jis yra vienintelis teisėtas „Vila Lucia“ žemių savininkas ir pažymi, kad į tas žemes nieks jokių pretenzijų neturi. Nuosavybės dokumentai yra sudaryti 6-toje Notaro įstaigoje (6-a Circumscripção) São Paulo mieste pagal įstatymą 58. S. Paulo, Lapkričio 22 d. 1938 m. A. Felmanas. (Parašas patvirtinta 5-je Notaro įstaigoje)

Nepasisekė streikas Prancūzijoje.
 Prancūzijos generalinė darbo konfederacija lapkričio 30 dieną paskelbė generalinį darbininkų streiką, protestuodama prieš kai kuriuos valdžios išleistus įstatymus. Iš Paryžiaus pranešama, kad streikas visai nesisekė ne tik Paryžiuje, bet ir visoje Prancūzijos teritorijoje. Tik mažai dalis darbininkų sustreikavo. Ankščiau buvo manyta, kad dėl streiko bus priversta atsis tatydinti Deladier vyriausybė, tačiau dabar skelbiama, kad Deladier pozicija esanti stipri.

Prancūzijos ir Anglijos pasitarimai.
 Iš Paryžiaus į Londoną grįžo Anglijos premjeras Čemberlenas su užs. reik. ministru Halifax. Paryžiuje anglų ministeriai turėjo visą eilę svarbių pasitarimų politiniais klausimais. Čemberlenas anglų parlamente pareiškė, kad Anglija ir Prancūzija susitarusios visais svarbesniais klausimais. Abi valstybės savo užsienio politiką derina ir dirba taikos sustiprinimui Europos kontinente.

Atentas prieš universiteto rektorius.
 Du Rumunijos studentai, kurie priklausė „geležinei gvardijai“ paleido kelis šūvius į Bukarešto universiteto rektorius Stefanescu Gonda. Rektorius

SKATYK IR PLATINK „LIETUVI“

Iš Lietuvos

Lietuvių - lenkų bendrovė Klaipėdoj.

Klaipėdos lietuvių spauda praneša, kad ten steigiama lietuvių lenkų prekybos bendrovė, kurios tikslas bus prekyba su Lenkija. Bendrovė vadinsis „Litpol“ Bendrovė pradėsianti veikti, kai bus pasirašyta Lietuvos—Lenkijos prekybos sutartis.

Bendrai, Klaipėdos pramoninkų ir prekybininkų sluoksniuose reiškiamas pageidavimas, kad greičiau užsimegtų ir prekybiniai Lietuvos—Lenkijos santykiai. Klaipėdiečiai jau judino lenkiško miško plukdymo Nemu nu klausimą dar prieš keletą metų, kada Lietuva neturėjo jokių santykių su Lenkija. Dabar ir prekybiniams santykiams jau pasiruošta: bereikia sudaryti lie-

tuvių—lenkų prekybos sutartį. Deja, čia ir atsiranda stambus kliūvinys. Mat, ir Lietuva, ir Lenkija su užsieniais prekiauja daugiausia tomis pačiomis prekėmis. Ir lietuviai, ir lenkai užsieniams daugiausia parduoda žemės ūkio gaminius, o perka užsieniuose pramonės dirbinius. Todėl vasarą pradėtos Lietuvos—Lenkijos prekybos derybos dar neatnaujintos. Abi šalys šį laiką stengiasi iširti ir išsiaiškinti kokio masto, kokiomis prekėmis ir kuriuo būdu galės eiti lietuvių - lenkų prekyba. Kalbama, kad jau artimiausiu laiku lietuvių - lenkų prekybos derybos būsiančios atnaujintos.

VDV

Kovokime su gandaiis apie Lietuvą.

Lietuvoje paskelbtas toks oficialus pranešimas apie Lietuvos užsienio politiką ir apie jos santykius su kaimynais:

„Užsienio spaudoje pastaruoju metu iš nežinomų šaltinių pakartotinai skleidžiami gandai ir prasimanymai apie Lietuvos užsienio politiką ir apie jos santykius su kaimynais.

Tuose prasimanymuose minimi įvairūs vieno ar kito kaimynų pasiūlymai, susieiti su reikalavimais, kurių pobūdis turis pažvelgti Lietuvos politikos neprik-

lausomumą.

Tie visi prasimanymai neturi jokio pagrindo. Lietuvos tarptautinėje politikoje nieko naujo neįvyko. Jos tarptautinė padėtis yra tokia pat pastovi, kaip ir buvo.

Ryšium su tuo, kompetentingi politiniai sluoksniai įspėja Lietuvos ir užsienio visuomenės opiniją priimti minėtus gandus su nepasitikėjimu ir nepasiduoti kažkieno siekiamoms politinėms atmosferos naudojimo tikslams“.

VDV

Lietuva ir Vatikanas.

Nuo praėjusių metų pavasario tarp Lietuvos ir Vatikano eina derybos dėl konkordato pakeitimo ir papildymo. Be to, ir viena ir antra pusė stengėsi suderinti savo nuomones dėl kai kurių konkordato nuostatų aiškinimo. Tie pasitarimai vis buvo pertraukiami ir atidedami tolimesniam laikui.

Paskutiniu laiku vėl imtasi svarstyti tie patys klausimai. Lietuvos vyriausybė buvo nusiuntusi šv. Sostui savo paklausimus, kaip jis manęs konkrečiai išspręsti rūpimąjį klausimą.

Šiomis dienomis Vatikano atstovas Lietuvai kun. Burzio įteikė šv. Sosto atsakymą ir pareiškė sutikimą toliau derėtis. Tačiau Lietuvos užsienių reikalų ministras Lozoraitis tą Vatikano atsakymą rado dar nepakankamą ir paprašė suteikti daugiau papildomų žinių.

Gavus galutinį atsakymą bus pradėtos derybos.

Iš Lietuvos Vakarų S-gos veikimo.

Šiomis dienomis Kaune įvyko Lietuvos Vakarų Sąjungos centrinio skyriaus metinis susirinkimas, kuriame šios Sąjungos pirmininkas Sidzikauskas padarė pranešimą apie Vidurio Europos įvykius. Pranešėjas pažymėjo, kad po Miuncheno konferencijos senoji politikos sistema užleidžia vietą naujai sistemai. Viso to pasėkoje tarptautiniuose santykiuose viešpatauja anarchija, iš kurios susidarėys kažkas nauja. Esą, galima laukti kelių didžiųjų valstybių hegemonijos Europoje. Po Miuncheno konferencijos esą aiškėja, kad dabar kiekvienos valstybės egzistencija pareis tik vien nuo jos pačios. Šiandien jau

nera prasmės eiti nei į Ženevą, ar orientuotis į tolimas didžiąsias valstybes, o reikia ką kita surasti. Atrodo, kad mažųjų valstybių likimas pareis nuo jų santykių su artimiausiais kaimynais.

Toliau pirm. Sidzikauskas kalbėjo apie paskutinių politinių įvykių įtaką Lietuvai ir Lietuvos vakarinei daliai. Kauno laikraščiai pastebi, kad tuo klausimu buvo pareikšta gana optimistiška nuomonė. Baigdamas savo pranešimą, pirmininkas Sidzikauskas pridūrė, kad Lietuvos Vakarų Sąjunga niekam neturi jokios neapykantos, tik nori, kad Lietuvos vakarinės dalies lietuviai liktų lietuviais.

Žinios - žinėlės iš Lietuvos.

— Į Kauną atvyko iš USA lietuvis Kęstutis Janulis Vytauto Didžiojo Universitete studijuoti lituanistikos. Jis gauna dvejiems metams Švietimo Ministerijos stipendiją.

— Kaune baigiama pagrindinai remontuoti Vytauto Didžiojo bažnyčia; remontas atseis apie 30.000 lt.

— Valstybės Teatras ruošia vaidinti A. Vienuolio veikalą „1831 metai“, kuris vaizduoja vadinamąjį lenkmetį Lietuvoje—nepavykusį sukilimą prieš rusų valdžią.

— Į Kauną atvyksta daug užsienio pirklių, kurie čia stengiasi įpiršti prekes ar padaryti Lietuvos prekių užpirkimus.

— Dėl labai nusekusio vandens Nemune buvo sustabdyta laivininkystė. Po lietu, vandeniui pakilus, vėl garlaiviai plaukioja normaliai.

— Kitą pavasarį Kaune provincijoje bus nugriauta keli šimtai menkaverčių namų.

— Kaune tikrinamos butų nuomos. Namų savininkai, kurie yra pakėlę butų nuomas, baudžiami.

— Kauno miesto savivaldybė paskyrė 30.000 Lt Kauno istorinės pilies sutvirtinimo darbams

— Turizmo Draugijos žiniomis, apie 2000 žmonių jau yra pareiškę norą kitais metais vykti į didžiąją parodą New Yorke.

„Eltos“ Žinios Oro Pastu.

— Po Respublikos Prezidento rinkimų Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris St. Lozoraitis patvirtintas savo pareigose.

Dek. VI. Mironui sudarius naują Lietuvos Vyriausybę Ministeris St. Lozoraitis užs. reik. ministerio pareigas ėjo laikinai.

— Mirus Turkijos prezidentui Kemel Ataturkui Lietuvos Ministeris Pirmininkas VI. Mironas pasiuntė užuojautos telegramą Turkijos Ministeriui pirmininkui Tokiā pat telegramą pasiuntė Ministeris S. Lozoraitis.

— Lapkričio 18 dieną Kaune buvo iškilmingai paminėtos Latvijos Nepriklausomybės 20 metų sukaktuvės. Iš Latvijos į Kauną buvo atvykęs Latvijos darbo ministeris M. Berzinš, lydimas pulk. Prois. Jie iškilmėse dalyvavo kaip Latvijos valdžios atstovai.

Tą pat dieną į Rygą buvo nu-

vykęs Lietuvos Užs. Reikalų Ministeris St. Lozoraitis su ministerijos protokolų šefu M. Kajecku.

Latvijos Nepriklausomybės su kaktuvių proga Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona pasiuntė sveikinimo telegramą Latvijos prezidentui K. Ulmaniui.

— Užs. Reikalų Ministerijos teisių ir administracijos departamento direktorius K. Bizauskas išvyko į Turkiją, kur dalyvavo Turkijos Prezidento Kemel Ataturko iškilmingose laidotuose. K. Bizauskas Turkijoje pabus ilgesnį laiką.

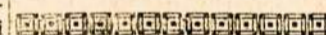
— Į Kauną iš Šveicarijos atvyko Šveicarijos ekonominė komisija, kuri tarsis su Lietuva dėl naujos prekybos sutarties sudarymo.

— Susisiekimo Ministeris paruošė 20 metų planą Nemuno krantų ir uostų sutvarkymui. Per 20 metų numatyta sutvarkyti per 100 kilometrų Nemuno krantų. Apskaičiuojama, kad minėti darbai kainuos apie 130.000 litų kiekvienam kilometrui.

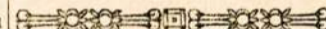
— Karo stovį panaikinus, buvę valstiečių liaudininkų veikėjai rengiasi prašyti atitinkamų organų, kad leistų veikti valstiečių liaudininkų partijai.

— Lenkijos spauda rašo, kad lenkų vyriausybė parengė naują Lietuvos Lenkijos ekonominės sutarties projektą. Tą projektą, Lietuvos vyriausybė atvešias Lenkijos pasiuntinys Lietuvai Charvatas. Tuo reikalu derybas lenkai siūlysią pradėti gruodžio mėnesį.

— Klaipėdos direktorija atleido iš pareigų keturius lietuvius mokytojus ir dar ligšiol nenurodė to atleidimo motyvų.

SKAITYK IR PLATINK
«LIETUVI»

Liūda Majienė.

Atostogos Lietuvoje po devynių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 48 Nr.)

Greitai susipažįstu su atskiroms šeimomis bei asmenimis. Tik važiuojantieji plačiau pamatyti Europą teiraujasi apie Lietuvą. Kai kurie kitų metų savo kelionės programon man pažada įtraukti ir Lietuvą.

Laivas sustoja Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro (Rio de Žaneiro). Turėdami pakankamai laiko keleiviai vyksta apžiūrėti miestą. Čia mane sutiko ats. kap. J. Budzilas, vežiojo pro miestą parodydamas pačias gražiausias ir įdomiausias vietas. Paskutinis Brazilijos uostas, kuriame laivas sustoja, buvo Bahia

kur visais atžvilgiais jaučiamas tropiškas klimatas.

Palikus Bahia laivas pirmą kartą sustoja tik prie Madeiros salos. Čia jau iš tolo laivą pasitinka daugybė mažų valtelių, iš kurių girdimi balsai: sehora, money! (ponia, pinigą). Kiti keleiviai jau iš anksto žinodami šį keistą „pasipelnymo“ būdą ieško smulkių pinigėlių ir juos meta į jūrą, džiaugdamiems vaizdu, kaip vaikučiai, iš valčių iššokdami neria į vandenį ir sugauna skęstanti pinigėlių. Diena buvo šalta, ir toks naras išlipęs iš vandens į valtį drebėjo visu kūnu nuo šalčio ir trindamas

savo kūną sausu rankšluoščiu vėl prašydamas „geradarių“ išmesti pinigėlių. Atsirado ir tokių keleivių, kurie vietoj kelių centų mesdavo skardos gabalėlių kurį sugavęs vaikas labai nusimindavo. Toks elgesys manyje sukėlė nusiminimą ir pasibaurėjimą, kaip neturintiems širdies žmonėms. Sustojus laivui per 15 minučių laivo denis pavirto tikra prekyvieta. Vietos gyven tojai prikrovė ypatingai gražių rankdarbių, vyno, vaisių ir tt., ir reikia pasakyti, kad ne per daug didelėms kainoms esant, pirkėjų netrūko. Nekalbėdama apie grožį pačios salos, kurioje man teko pabūti apie 2 valandas, čia pajutau didelį skirtumą nuo tropiškos Brazilijos gamtos. Išplaukę iš Madeiros antros dienos popietę sustojome Lisabone. Lisabonas savo gyventojų kalba ir bendru miesto vaizdu turi daug panašumo į kai

kuriuos senesnius Brazilijos miestus. Lisabone išlipo daug keleivių.

Kitas iš eilės uostas, kuriame laivas stovėjo net 24 valandas buvo Bremerhavenas. Argentiniečiai ir brazilai čia pradėjo gerėtis pavyzdinga švara ir tvarka. Džiaugiaus ir aš, kad tai jau Europos krantai ir kad kaskart mažėja atstumas tarp manęs ir Lietuvos. Širdyje troškau, kad čia laivas stovėtų kuo trumpiausį laiką. Kitos dienos naktį, t. y. birželio mėn. 22 d. pasiekėme paskutinę vandens kelionės stotį — Hamburgo uostą. Ta kelionė, kaip buvo pranešta, turėjo baigtis anksčiau, bet kadangi išplaukus iš madeiros dvi dienos buvo labai miglotos, — didžiausias jūrų kelionės trukdymas, — tai atvykome pavėlavę. Hamburge sustojus dar laive buvau paklausta, ar ilgai gyvensiu Vokietijoje. Man

tas klausimas atrodė taip keistas ir, matyt, labai pakitusiu balsu atsakiau pirmu traukiniu vyksianti į Lietuvą, kad daugelis į mane sužiūro. Sužinojusi, kad Vokietijoje dabar galima gauti 60% nuolaida geležinkelio bilietui nuvykau į biurą liūdimui gauti. Pasakius kur važiuoju, vienas to biuro tarnautojas pradėjo man pasakoti daryta portugalų kalba, kad Lietuvoj nuo seniai esą labai negera ir tt., aš jo paklausiau, ar jis yra ten buvęs. Jam atsakius neigiamai, aš ėmiau jo klausinėti, kaip einasi Vokietijoje ir dar pridūriau, kad man pakelėj labai blogų žinių apie Vokietiją žmonės pripasakojo. Tada jis man ėmė aiškinti, kad Vokietijoje visados buvę gerai, o dabar, po Austrijos prijungimo visi reikalai dar labiau pagerėjo.

(B. d.)

Vokietijos kolonialiniai reikalavimai.

Zvilgterėję į žemėlapi, įsiti-
nime, kad kai kurios, nors
mažos valstybės turi labai
didelį užjūrio kolonijų plotą,
tuo tarpu kai kitos, kartais ir
labai didelės valstybės, pilnos
ekonomizmo ir energijos, neturi
kolonijų savo ekspensijai iš-
sityti.

Prie tokių kraštų priklauso
Vokietija, paskutiniu laiku tapu-
si viena iš didžiųjų Europos ga-
lybių. Tapusi didele galybe,
Vokietija negali apseiti be koloni-
jų. Tuo tarpu kai mažutė
Belgija ir Olandija turi nepro-
porengiai didelius užjūrio plo-
tus. Tad po paskutiniųjų Euro-
pos operacijų vokiečiai pradėjo
griežtai reikalauti kolonijų. Jų
pretensijos ir seniau pasireikš-
davo, bet dabartiniai vokiečių
reikalavimai kolonijų atrodo pa-
sąsūs į Sudetų klausimą.

dalies prancūzų valdžioje). Tan-
ganiką prie Ramiojo vandenyno
(seniau Deutsch Ostafrika), taip
vadinamą Deutsch Westafrika),
dabar Pietų Afrikos Unijos —
anglų valdžioje) ir nedidelį žemės
sklypėlį Nuandi Portugalijos
rankose. Jeigu tai sudarytų
nenugalimus sunkumus, vokie-
čiai sutinka pasiimti vietoje
Tanganikos ir buv. Deutsch
Westafrika — Belgijos Kongo
ir Portugalijos Angalą. Šiaip ar
taip Vokietija nori gauti Afrikoje
na-jų žemių.

Kyla klausimas, kaip reaguos
į tokius Vokietijos reikalavimus
Anglija, pasaulio valdytoja, su-
kūrusi savo galybę kolonijų dė-
ka? Į tai randame atsakymą
anglų spaudoje ir politiniuose
sluoksniuose, kur tuo klausimu
vedamos gyvos diskusijos. Įdo-
mu yra įvairių Anglijos partijų

Lietuvos kareivis ir taip išmoko savo žirgą atsigtulti.

Vokiečiai kolonijų klausimą
kelia todėl, kad Vokietija yra
didelė pramonės valstybė, netu-
rinti pakankamo žaliavų kiekio.
Nors paskutinieji Hitlerio laimė
jimai šiek tiek žaliavų stoka
sumažino, bet, toli gražu, nėra
gana. Todėl Vokietija ieško vis
naujų žaliavų šaltinių, kad ga-
lėtų būti ekonominėje srityje
visai savarankiška.

Tuo reikia aiškinti neseniai
pasireikšusių Hitlerio ekspansi-
ją į Balkanus ir kolonijų atga-
vimo reikalavimą. Kaip žinome,
kolonijos yra visokiųjų žalia-
vų didelių kiekių šaltinis, kur-
ios kolonialinių valstybių pra-
monėje vaidina gan žymų vaid-
menį. Yra jos dar tuo naudin-
gos, kad vietomis jose randama
aukso ir deimantų kasyklos.
Svarbią rolę vaidina ir koloni-
zacijos. Valstybės, kurios turi
daug gyventojų, gali jų dalį
siųsti į kolonijas. Tad nenuos-
tabu, kad visos valstybės su
ypatingu pasiryžimu ir uolumu
kovoja dėl kolonijų. Juk tik
turtinųjų kolonijų dėka Angli-
ja tapo pasaulio galybe, kuri
valdo ketvirtadalį viso žemės
ploto. Iš čia ji semia savo tur-
tus, galybę, prestižą.

Vokietija prieš karą turėjo
nemaža kolonijų (945.000 kv.
km. su 1 milijonu gyventojų).
Tačiau po Didžiojo karo, Ver-
salo sutartimi iš Vokietijos tos
kolonijos buvo atimtos ir suda-
ryta iš jų Tautų Sąjungos man-
datai, patekę Anglijos globon.
Augant Vokietijos galybei, ly-
giagrečiai tvirtėjo ir kolonijų
sugražinimo reikalas. Ko Vo-
kietija reikalauja? Atrodo, kad
vokiečiai pasitenkintų, jei Ang-
lija sugražintų buvusias Vokie-
tijos kolonijas: Kameruną ir To-
go (jos yra iš dalies anglų, iš

galėjimas Afrikoje būtų mirti-
nas smūgis Anglijos interesams,
nes galėtų užkirsti jos kelią į
Indiją ir per daug įsitvirtinti
Raudonoje jūroje. „Vokiečiai
Afrikoje, — pasakė anglų gen.
Croft — tai revolveris nukreip-
tas Britų Imperijos širdin“.

Bd.

PRANEŠIMAS KATALIKAMS TĖVAMS.

Pranešame, kad Bom Retire
prie Pirmosios Komunijos vaikai
ruošiami pirmadieniais ir ketvir-
tadieniais 3 val. po piet.

Prašome visus lietuvius katali-
kus tomis dienomis savo vai-
kus atvesti į lietuvių mokyklą,
rua Bandeirantes, 474.

Sesutės.

Į TALKĄ SPORTININKAMS!

Sekmadienį, gruodžio mėn. 4
d. 8 val. ryto Vila Belos „Lithu-
ania“ skyrius lygina futbolo ai-
kštę Vila Zelinoje, netoli bažny-
čios. Kviečiame visus sporti-
ninkus ir prijaunčius į talką.
Prašome atsinešti ir reikalingus
įrankius.

Valdyba.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Ministeris Bekas apie Lenkijos Lietu- vos santykius.

Užsienio spaudoje, o ypač
Amerikos dienraščiuose, prieš
kiek laiko ėmė rodytis įvairių
žinių apie Vokietijos-Lietuvos
ir taip pat apie Lenkijos-Lietuvos
santykius. Tokios žinios kartais
buvo sensacingo pobūdžio ir,
nesant oficiališko pareiškimo,
žmonės visai jas aiškino. Neseniai
Lietuvos telegramų agen-
tūra „Elta“ pakartotinai prane-
sė, kad daugelis panašių žinių
yra išgalvotos.

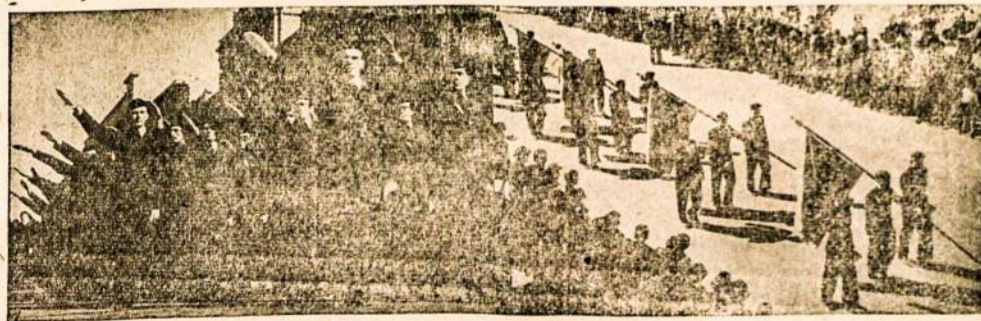
Pagaliau, spalį 29 dieną dau-
gelio Amerikos dienraščių (Hers-
to koncernas) atstovas Varšuvoje
redaktorius Hilmanas apsilan-
kė pas Lenkijos užsienio reika-
lijų ministerį pulk. Beką, kuris
ta proga išdėstė Lenkijos nusis-
tymą įvairiais politiniais klau-
simais. Tarp kitų klausimų, red.
Hilmanas paklausė, ar turi kiek-
nors pagrindo spaudoje pasiro-

džiusios žinios apie Vokietijos-
Lenkijos susitarimą dėl Lietuvos
į tai ministeris Bekas atsakė:
„Tame nėra nė žodžio tiesos,
ir panašios žinios atrodo tiesiog
juokingos. Esu tikras, kad Lie-
tuvai gerai žino Lenkijos pala-
nkų ir konstruktyvinių nusistaty-
mų. Kovo mėn. įvykiai, kada
reikalavome normalių santykių
su Lietuva, turi būti palankių
ir taikingų Lenkijos intencijų
įrodymas.“

Prieš tai buvo pavojinga pa-
dėtis, nes nebuvo betarpiškų
tarp Lenkijos ir Lietuvos santy-
kių, kurie buvo palaikomi per
trečiuosius asmenis. Tokios są-
lygos prieš sienos buvo sudariu-
sios pavojų, kuris trukdė norma-
lių kaimynišką sugyvenimą.
Tai reikėjo pataisyti. Pasiim-
dama tą padėti pataisyti, Lenki-
ja ruošė savo notą su didžiau-

siu atsidėjimu, nes, žinodama,
kad per 18 metų visos kitos pas-
tangos nuėjo niekais, pavartojo
griežtą toną. Bet Lenkija nė
sekundei nepamiršo savo tikslo
laukdamą gero kaimyniško su-
gyvenimo.

Nėra jokios su Vokietija sutar-
ties Lietuvai pasidalinti, nes jei
gu Lenkija būtų turėjusi pana-
šius sumanymus, tai kaip gali-
ma būtų išaiškinti nuosaukių Len-
kijos nusistatymą Lietuvos at-
vilgiu tuo momentu, kada, pasi-
naudojant proga, galima buvo
pastatyti daug didesnius reika-
lavimus. Esu tikras, kad lietu-
vių tauta tai supranta. Lenkija
nėra nusistatiusi prieš Lietuvą.
Pripažįstame lietuvius, kaip
gerų kaimynų tautą, su kuria
norime turėti artimus santykius
remiantis abiejų pusių gera valia
ir gerbiant teises bei papro-
čius, priimtus tarptautiniame gy-
venime. Neabejoju, kad Lietu-
va įvertina geras Lenkijos in-
tencijas“.

Jaunoji Lietuva iškilmėse pilnoje savo didybėje.

Vietos lietuvių gyvenimas.

LAIŠKAS IŠ BOLIVIJOS.

„Lietuvio“ Redaktoriui p. St. Vancevičiui
Gerb. Pone Redaktoriau,

Labai dėkui už laikraštį „Lietuvis“, kurį gaunu tvarkingai jau 3-čią numerį. Kaip Tamstai žinoma, pernai metais išvykau iš Buenos Aires į Boliviją su tikslu įsikurti ten žemės ūkyje. Gruodžio mėnesį sukanka lygiai metai, kaip gyvenu Bolivijoje.

Apkeliavęs didelę dalį Bolivijos galutinai apsisotėjau Santa Cruz provincijoje, valdiškoje žemės ūkio kolonijoje „Inchilo“. Į šią koloniją mane paskyrė La Pazo žemės ūkio ir emigracijos ministerija kaip tos kolonijos techn. vedėją (aserados technico). Šioje kolonijoje man buvo pavesta pastatyti lentpiūvę ir padaryti kiti įrengimai miško medžiagos apdirbimui. Be 500 bolivijanų mėnesinio atlyginimo gavau dar 50 hektarų žemės sklypą, kuriame pradėjau kurtis.

Ne labai senai minėtą koloniją aplankė Bolivijos žemės ūkio ministeris Valter Mendez su generaliniu ministerijos direktorium. Po ministerio vizito Inchilo kolonijoje aš buvau paskirtas tos kolonijos administratoriu ir dabar tas pareigas einu su 650 bolivijanų mėnesinio atlyginimo.

Eidamas administratoriaus pareigas liuoslaikiu prižiūriu savo žemės sklypą. Samdau darbininkus ir kertu mišką. Už vieno hektaro išskirtimą moku po 230 bolivijanų. Jau turiu išskirtę 13 hektarų miško ir krūmų. Šįmet pasėjau daug ryžių, pasodinau kukurūzų, mandžiokos ir kt. Aš esu vienintelis šioje kolonijoje, kuris turi tiek daug užsėjęs ir pasodinęs.

Bendrai visoje Santa Cruz provincijoje klimatas yra geras, sveikas ir europiečiams tinkamas.

Kolonija Inchilo užima pusantro milijono ha plotą. Jos žemės ploto daugumas yra neapgyventas ir padengtas aukštos vertės mišku. Kolonija Inchilo randasi labai gražioje vietoje. Valdžia kiekvienam kolonistui duoda 50 ha plotą. Visas tas plotas, paprastai, būna padengtas mišku.

Norint pradėti jame dirbti reikia kirsti mišką ir iškirstame miške ūkininkauti. Pradžioje tai nėra lengvas dalykas, bet po kelerių metų, kada supūna visi didžiųjų medžių kalnai, miško nelieka žymės, galima jau dirbti žemę ir įrankiais, pav. arti, akėti ir t. t. Žemė yra labai derlinga. Žemesnėse vietose ypatingai gerai auga ryžiai. Ryžiai čia kartais duoda nepaprastą derlių — net iki 200-nio grūdo.

Bendrai Bolivijoje yra labai daug puikiausios žemės, kurią čia galima pusdykiai įsigyti. Nors Bolivijoje kolonizacijos reikalais nėra labai pavyzdinai sutvarkyti, tačiau valdžia kolonistus remia ir jiems padeda, ypatingai pirmaisiais metais iki pirmojo derliaus.

Bendrai inant Bolivijoje žemės ūkio ir kolonistų ateitis graži. Šiuo metu kiek sunkiau su ūkio produktų pardavimu, bet gerinant kelius, susisiekimo priemones ir t. t. galima tikėtis, kad kolonistas Bolivijoje galės savo ūkio gaminius parduoti pelningai ir gerai uždirbti. Įsikurti ūkyje čia galimybės didelės, nes nereikia beveik jokio kapitalo. Reikia tik nesibijoti vargo ir pasišventimo bent pirmaisiais metais.

Tik labai liūdna, kad Bolivijoje beveik visai nėra lietuvių. Aš iš savo pusės dabar darau pastangas, kad išgauti lietuviams vykstantiems Boliviją su tikslu kurtis žemės ūkyje, nemokamą kelionę. Ar tas pavyks ar ne, tuo tarpu sunku pasakyti.

Bendrai kolonistų perspektyvos Bolivijoje yra neblogos. Aš irgi esu patenkintas ir nemėnu niekur kitur keltis. Jei tik čia atsirastų daugiau lietuvių, tai gyvenimas būtų visai pakenčiamas.

Baigdamas linkiu Tamstai, „Lietuvio“ ir visiems jo skaitytojams geriausio pasisekimo.

Su pagarba

Jonas Laurinavičius.

IŠ SANTA CATHARINA PADAN GĖS.

Santa Catharina estade lietuvių, kiek žinau, yra nedaug. Man pačiam šiame estade teko išgyventi apie dešimtį metų, bet lietuvių labai mažai sutikdavau. Netoli Cruzeiro do Sul miestelio gyvena viena lietuvių kolonistų šeima. Tame pat mieste lyje yra vienas lietuvis iš Klai pėdos krašto, vedęs su vokiečių ir lietuviškai kalba labai nenormis.

Teko girdėti, kad keletas lietuvių yra Perdizes miestelyje, Florianopolis, Jonville ir kitur.

Santa Catharinos estade klimatas beveik visur yra sveikas. Yra daug labai geros žemės. Žemė, palyginti, nebrangi. Netoli geležinkelio, jungiančio Rio Grande do Sul su Parana estada galima pirkti 25 ha sklypą už 5-8 tūkstančius milreisų išsi-

mokėjimui. Nesuprantu, kodėl lietuviams kuriasi ūkiuose daug blogesnėse vietose, kaip Santa Catharina ir kodėl nemėgina kurtis šiam estade. Apie Porto União, S. João ir kitas vietas yra labai daug ukrainiečių, vokiečių ir net lenkų kolonistų, kurie visai gerai verčiasi. Aš tarčiau lietuviams, manantiems kurtis žemės ūkyje, atvažiuoti į Santa Catharinos estadą ir čia apsižiūrėti.

V. Kaminškas.

STATYS NAUJŲ LENTPIŪVIŲ.

HERVAL. Šis miestelis yra Santa Catharina estade, nelabai toli nuo Rio Grande do Sul. Herval miestelyje keli italai miško pirkliai ruošiasi pastatyti dvi ar trys naujas lentpiūves, kuriose bus apdirbamas miškas ne tik šios apylinkės, bet ir iš toliau atgabentas.

Į naujas lentpiūves numatoma priimti keliasdešimt naujų darbininkų. Uždarbis lentpiūvėse nėra didelis. Paprastam darbininkui mokama nuo 8 iki 10 milreisų į dieną. Kaikuriuose lentpiūvėse dirbama „akortniai“. „Akortniai“ dirbant ir turint praktikos galima daugiau uždirbti.

V. K.

IŠLEIDŽIAMIEJI EGZAMINAI.

Praeitą šeštadienį Parque das Nações Maironio vardo lietuvių mokykloje buvo visų penkių S. Paulo lietuvių mokyklų 4-jo skyriaus mokinių išleidžiamieji egzaminai. Egzaminų komisiją sudarė insp. S. Bakšys ir mokytojai: L. Gaigalas, J. Jurgilas, L. Majienė, St. Jurevičius ir F. Girauskas. Egzaminuose dalyvavo Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis, Liet. S-gos Brazilijoje pirm. A. Majus, chorvedis K. Gėdavičius, mokytojai E. ir O. Pažėrai ir redakt. St. Vancevičius.

egzaminus taip pat buvo atvykusios dvi lietuvių seserys vienuolės, kurios egzaminavo tikybą.

Egzaminai tęsėsi nuo 8 iki 16 val. Egzaminus laikė 43 mokiniai. Daugumas mokinių egzaminus išlaikė gerai ir dalis patenkinamai. Du mokiniai gavo pataisas.

Egzaminams pasibaigus visi vaikučiai, kartu su p. Konsulu ir mokytojais buvo nufotografuoti. Po to Konsulas A. Polišaitis pasakė baigusiems pradžios mokyklą mokiniams gražią kalbą, ragindamas neužmiršti gimtosios lietuvių kalbos, būti gerais lietuviams ir gerais žmoniškais. Ta proga p. Konsulas pažymėjo, kad laisvąjį mokyklą vaikučiai privalo būti dėkingi savo mokytojams, kurie juos su pasišventimu mokė ir auklėjo bei lietuvių S-gai Brazilijoje, kuri rūpinasi lietuviškais mokyklomis. Ragino su mokytojais ir toliau palaikyti artimus ryšius, dalyvauti viešame ir kultūriname gyvenime ir t. t.

Panašias kalbas pasakė insp. S. Bakšys ir L. S. B. pirm. A. Majus.

Egzaminų komisijai ir svečiams mok. St. Jurevičius savo bute surengė vaišes.

K-ae

PAMETĖ VYRĄ IR VAIKUS.

Lapkričio 14 dieną, pametusi savo vyrą ir trejetą mažų vaikų, pabėgo Prano Mikelaičio žmona Ona Mikelaičienė. O Mikelaičienė turėjusi slaptus meilės santykius su vienu lietuviu A. Kur ji pabėgo iki šiol vyras neturi jokių žinių.

Pr. Mikelaičis buvo vedęs Lietuvoje ir su žmona išgyveno keturiolika metų. Dabar likęs vienas atsidūrė sunkioj padėty, nes išeidamas į darbą neturi prie ko palikti mažų vaikų.

Pr. Mikelaičis dirba „Armour“ fabrike ir gyvena Vila Anastazijoje.

Kaimynas

IŠEJO K. ČINČIKO EILĖRAŠČIŲ RINKINYS.

Gruodžio 1 dieną išėjo K. Činčiko pirmasis eilėraščių rinkinys, pavadintas „Velniai Rojuje“. Rinkinys turi 70 puslapių, išleis-

REVANŠO RUNGTYNĖS.

Prieš kelias savaites Parque das Nações mokyklos patalpoje įvyko įdomios stalo teniso (ping-pong) rungtynės: žaidė tarp savęs Bom Retiro ir Parque das Nações lithuaniečiai. Tada laimėjo bomretiriečiai. Trečiadienį parkiečiai atvyko atsirevanšuoti. Tenka pripažinti, kad šį kartą žaidimas buvo labai kietas, svečiai atvyko pasiryžę nužaidėti... bet tvirtesnis visada laimi. Taip atsitiko ir šį kartą. Bomretiriečiai lošė be priekaištų ir laimėjo visuose susitikimuose.

Tačiau iš rezultatų matyti, kaip dar visai jaunas sporto klubas sugeba pasipriešinti senam ir prityrusiam klubui. Rezultatai pirmoji bomretiriečių komanda laimėjo 200 : 180, antroji - 150 : 110 ir trečioji - 100 : 61.

IG. ŽIEDAS LAIMĖJO...

Praeitą šeštadienį prasidėjo São Paulo bokso pirmenybės, kuriose dalyvavo ir mūsų lithuanietis Ignas Žiedas. Tai jaunas vidutinio svorio boksininkas, pradėjęs tik šiais metais sistemingai treniruotis. Šiose rungtynėse Žiedas savo priešininką Fideiją, už save aukštesnį ir sunkesnį, labai lengvai nugalėjo. Žiūrovams labai nepatiko brazilo ne gražus boksavimasis. Lithuanietis nemaža gavo neteisingų smūgių. Rungtynių pažiūrėti buvo prisirinkę nemaža ir lietuvių, kurie tikrai stebėjosi gražia jiems pateikta tautiečio staigmena.

Šiandien tęsiamos rungtynės toliau; dabar teks pamatyti Vladą Markevičių, kuris viena kartą jau yra boksavęsis ir rungtynes baigęs lygiomis.

Jeraminiokas.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS.

Lapkričio 19 ir 20 d. Rio de Janeiro mieste įvyko visos Brazilijos lengvosios atletikos pirmenybės, kuriose pirmą vietą laimėjo São Paulo estadas. Bendrai rungtynės pavyko: visi rezultatai labai puikūs, pastatyti net keturi nauji rekordai. Gražiausias rekordas — 100 m. bėgimo Assis per 10,3 sek, be to 4x100 m. S. Paulo per 42,1 sek. Ietį numetė Elakenberg 62,19 m ir diską — Balos 44,49 m.

IŠ LIETUVOS.

— Kaip žinoma Lietuva organizuoja III-as Europos krepšinio pirmenybes, kurios bus 1939 m. gegužės mėn. Kaune. Kaip rašo lenkų laikraščiai, tose pirmenybėse dalyvaus ir Lenkija, kuri Rygoje buvusiose Europos paskutinėse pirmenybėse užėmė ketvirtą vietą.

— X. 31. Rygoje LFLS vyrų ir moterų komandos turėjo krepšinio rungtynes su latvių krepšininkais. Žiūrovų prisirinko virš 1000, nes visi norėjo pamatyti geriausio Lietuvos krepšininko Lubino žaidimą. Rungtynės baigėsi LFLS laimėjimu — vyrai laimėjo 41 : 30 ir moterys 19 : 13.

— Yra kilęs sumanymas pradėti ruošti Pabaltijos plaukymo turnyrus. Galutinam turnyro programai nustatymui ir pirmą turą vyrai ir moterys parinkti, greičiausiai bus suaukta visų trijų valstybių vandens sporto atstovų konferencija.

— Spalio 22-23 d. d. Berlyne Latvijos krepšininkai laimėjo „šešių turnyrą“. Jame dalyvavo šios valstybės: Latvija, Prancūzija, Anglija, Italija, Šveicarija ir Vokietija.

KLEMENSAS JŪRA.

Truputis Didmiesčio.

Septintojo aukšto „Hermeso“ pastogė, Panirusiom sienom — mažam kambary — Pro atvirą, mažą langelį rasotą — Kvatojančio Didmiesčio trukšmą semiu...

Stebiu neberimstančios gatvės chaosą, Dvikojų termity vingiuotus kelius... Siauri jų pasauliai, išblankusios širdys, — Manomos ir aistrų vergai amžini...

Lyg drumzlinos bangos prekybinio uosto, Skālaujasi gatvė — besielė minia... Ir net milijonai elektros žibintų Nušviest nepajėgia tamsių jų darbų...

Pro Bahnhofo bokštą įškyla mėnulis, Toks pat ir Gimtinės ramioj pamiškėj... Nustebęs išblanksta prieš aklaiją minią — Ir slepiasi, senis — niūriam debesų...

Aš rymau prie lango „Hermeso“ pastogė, Blakstienai rasoja giliam liūdesy... Šia naktį Morfejo globa nevilioja — Taip svetima, šalta... klajūno širdy... —

Berlynas.
1938-IX-15.

tas ant neblogo popieriaus, su atskirus platintojus. Taip pat ir autorius atvaizdu. Eilėraščių „Lietuvio“ redakcijoj. Knygos kaina 3\$500. Galima gauti laikraščių kioskose, kur plati namai lietuviški laikraščiai ir pas-

Svarbus pranešimas skaitytojams.

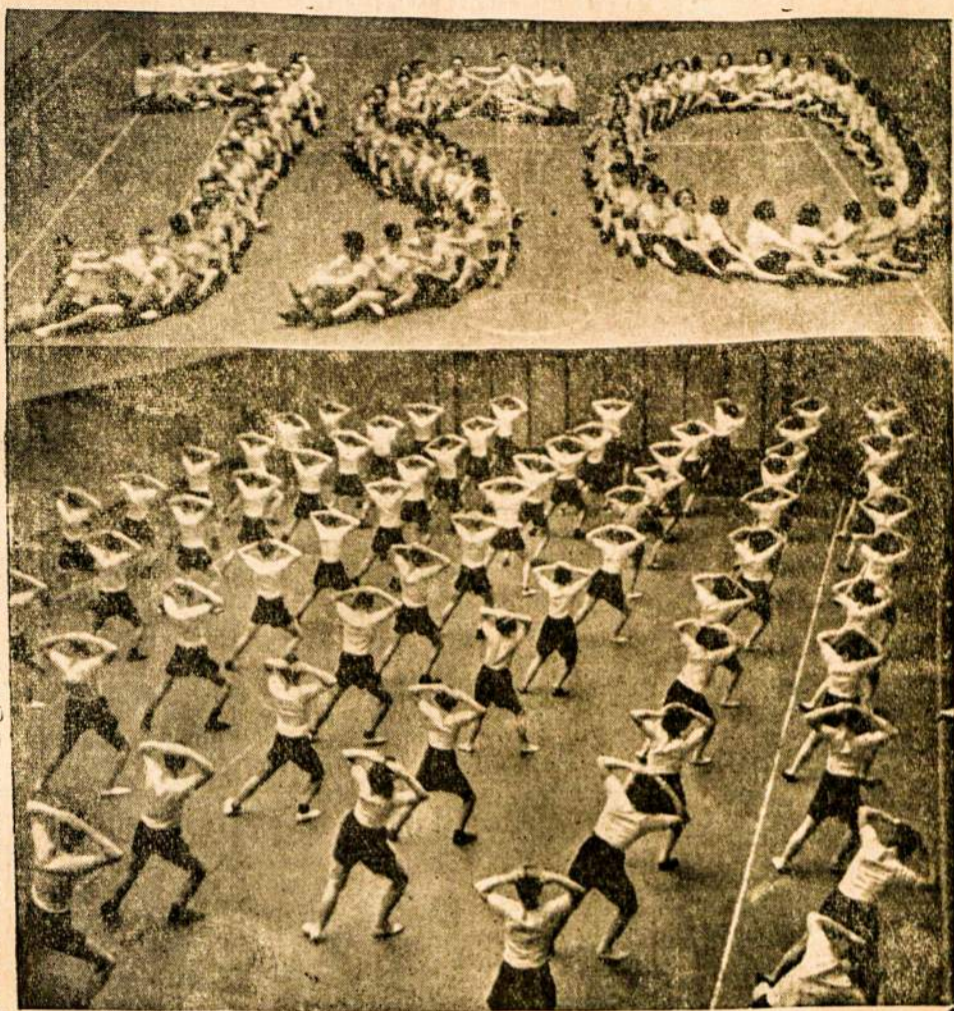
Per «Lietuvio» administraciją galima užsisakyti įvairių laikraščių ir knygų iš Lietuvos. Administracijoje taip pat galima gauti įvairių lietuviškų knygų, vyčių, paveikslų ir lietuviškų atvirukų. Knygos, atvirukai ir paveikslai siunčiami ir į provinciją, ne tik Brazilijoje, bet ir į Argentiną, Urugvajų ir kitas Amerikos šalis.

Žemiau dedame administracijoje gaunamų knygų katalogą ir kainą milreaisais. Pinigus už knygas galima siųsti ir sveitima valiuta (iš Argentinos ir Urugvajaus) pav. pezais. Smulkesnės informacijos teikiamos žodžiu ir raštu.

(Tąsa iš 48 Nr.)

Knygos pavadinimas	autorius	kaina
229. AUDROM SIAUČIANT	Vaidilutė	3\$000
230. UGNIMI IR KALAVIJU I tomas	H. Sinkevičius	11\$000
231. UGNIMI IR KALAVIJU II tomas	H. Sinkevičius	11\$000
232. UGNIMI IR KALAVIJU III tomas	H. Sinkevičius	11\$000
233. UGNIMI IR KALAVIJU IV tomas	H. Sinkevičius	11\$000
234. REVOLIUCIJOS ŽMONĖS	A. Niemojevsk.	3\$500
235. ROLAMDO MEILĖ	M. Zevako	8\$000
236. 25 METAI VILNIAUS KRAŠTE	M. Valeika	7\$000
237. LIETUVIAI BRAZILIJOJE	J. Daugėla	16\$000
238. KAPŲ LELIJA	S. Lagerlof	5\$000
239. KOVA DEL DIEVO	J. Šimkus	10\$000
240. ŠALIN GINKLUS	J. Kvietkas	2\$000
241. MEILĖ IR AUKSAS	I. Nemirovskaja	8\$000
242. FLAMANDŲ LEGENDOS	Ch. Koster	7\$000
243. NEGYVENAMOJE SALOJE	N. Ruvakinis	7\$000
244. DĖDĖS TOMO TROBĖLĖ	H. Becher	7\$000
245. DARIUS IR GIRĖNAS	P. Jurgėla	20\$000
246. ESTIJA	V. Cečeta	13\$000
247. SPROGSTANČIOS BOMBOS	R. Gul	7\$000
248. LIKIMO GRIMASOS	K. Kiela	5\$000
249. VATIKANO POŽEMIAI	A. Gide	10\$000
250. SANTA LUCIA	J. Galsworthy	8\$000
251. ŠAUNUSIS KAREIVIS SVEIKAS	J. Hašek	7\$000
252. MIELAS KLAJŪNAS	W. Locke	7\$000
253. ADOLFAS HITLERIS	P. Dviese	3\$000
254. NEKVIESTOJI VIEŠNIA	M. Meterlinkas	5\$000
255. KANDIDAS	Voltaire	7\$000
256. GITANŽALI	R. Tagore	3\$000
257. SUKILUSI ISPANIJA	V. Davainis	4\$000
258. INDIJOS KARALIAUS TURTAI	A. Kosa	10\$000
259. ŽEMĖS UŽKARIAVIMAS	N. Lebedevas	7\$000
260. VAKARINĖ GIESMĖ	V. Krėvė	3\$000
261. AELITA	A. Tolstoj	7\$000
262. ŪKANOS	M. De Unamuno	5\$000
263. NAUJI ŽMONĖS	P. Vaičiūnas	10\$000
264. SENBERNIAI	H. Krūminis	4\$000
265. ŠYPSANČIOS AKYS	O. Graurockienė	3\$000
266. MELCHIJORAS PUTELE	P. Rubinas	3\$000
267. LIETUVOS DIDVYRIAİ	S. Žemaitis	3\$000
268. PIRMASIS PRYZAS	J. Petrusis	4\$000
269. IŠMAKĖ	V. Čepulytė	7\$000
270. BEDIIVIS	V. Krėvė	1\$500
271. SKERDŽIUS	V. Krėvė	1\$500
272. SERGAŠ DĖDĖ IR JO ANŪKAS	Miško Aidis	2\$000
273. TĖVŲ ŽEMĖ	A. Tarasonis	2\$000
274. VABALAS ANT PONO SPRANDO	P. Gruodis	3\$000
275. MEŠKA	P. Čechov	2\$000
276. PIRMIEJI ŽINGSNIAI	R. Theos	1\$500
277. LIETUVIŠKOS VESTUVĖS	V. Galinatis	4\$000
278. MES LAIMINGI	S. Blažaitis	2\$000
279. NEVERKIT PAS KAPĄ	P. Giraitis	1\$500

(B. d.)

Jaunosios Lietuvos sporto organizacijos JSO šaunieji sportininkai.

dos didelę sportinę ir tautinę reikšmę.

Giedant tautos himną ir pakeliant olimpinę vėliavą gaudė dvi dešimt patrankų šūvių. Paleidus daugybę karvelių, įvyko sportininkų iškilminga priesaika ir paradas. Sportininkai darniomis kolonomis, su savo vėliavomis, iškilmės maršu pražygiavo pro Respublikos Prezidentą ir daug tūkstantinę žiūrovų minią, kėlusiąs žyguojantiems audringas ovacijas.

Lengvosios atletikos, šaudymo, vandens sporto, teniso, futbolo, krepšinio ir kitų sporto šakų žaidynės ir varžybos truko ištisas dvi savaites ir dažnai tuo pačiu metu keliose vietose. Todėl jas čia neįmanoma atpasa koti. Gana bus pažymėjus, kad varžybos ėjo tvarkingai, gyvai, ryžtingai; gausių žiūrovų nuolat buvo dideliu susidomėjimu sekamos. Pasiekta daug naujų Lietuvos rekordų. Olimpijados nugalėtojai buvo apdovanoti aukso, sidabro ir bronzos medaliais.

Pirmoji Tautinė Olimpijada pa rodė, kad jau žymi dalis Lietuvos jaunimo yra gyvai įsitraukę į įvairias sporto šakas ir per trumpą laiką yra pasiekę gražių laimėjimų.

Rugpjūčio 10–14 dienomis Kaune įvyko kariuomenės sporto šventė. Tai buvo gražus Olimpijados papildymas. Čia susitelkė kariuomenės rinktinės sporto jėgos pasirungti įvairiose sporto šakose. Ir kariuomenės sporto šventėje dalyvavo apie 1.500 aktyvių sportininkų karių, taigi nedaug mažiau kaip Olimpijadoje. Karių rungtynės buvo lygiai įspūdingos ir visuomenės dideliu susidomėjimu sekamos. Karių sporte vyravo jojimas, plaukimas, bėgimas, šaudymas, fechtavimas, taigi dalykai, kurie ugdo kariui reikšmingas ypatybes.

Sportinės žaidynės taip pat buvo vykdomos skautų ir skautų stovyklose, jaunimo organizacijose ir darbininkų šventėje. Be to, Lietuvos sportininkai turėjo keletą susitikimų ir su užsienio sportininkais, ypač Baltijos kraštuose.

ORGANIZACIJOS.

Visuomenės organizacijos ir vasaros metu šiemet rodė daug veiklumo. Daugelyje vietų buvo suruoštos vadinamos tautos dienos, su organizacijų paradais, sportiniais žaidimais, dainų koncertais, darbų įrankių demonstravimu ir kita. Didžiausios dvi jaunimo organizacijos, jaunaliečiai ir pavasarininkai, buvo susaukusios savo kongresus Šiauliuose ir Kaune. Darbo Rūmai Kaune rugpjūčio 15 dieną suruošė pirmąjį darbo šventę, kurioje dalyvavo apie 35.000 organizuotų darbininkų; darbininkija čia parodė daug organizuotumo ir tautinės sąmonės.

Visame krašte įspūdingiausios iškilmės buvo suruoštos per Tautos šventę -- rugsėjo 8 dieną. Iškilnių programose buvo pamaldos, kariuomenės, šaulių ir šiaip organizacijų paradai, koncertai, paskaitos ir pan. Kaune didžiuliam kariuomenės parade dalyvavo ir 6.000 savanoriai kūrėjai, suvažinę į pirmąjį savo kongresą.

Visų iškilnių bei nepriklausomybės dvidešimčio sukakties minėjimų sąlygas gerino ir nuotaiką kėlė šiemet aiškiai gerėjanti Lietuvos ekonominė būklė, didėjančis eksportas, geras laukų ir pievų derlius.

Per įvairias iškilmes ir minėjimus padarėsi nepriklausomybės metais savo darbų apžvalgą pasidžiaugusi dideliais laimėjimais ir nužymėjusi ateities siekimus bei uždavinius, Lietuvos

tauta su ryžtingumu, drąsa ir geromis viltimis įžengia į savo nepriklausomo gyvenimo antrąjį dvidešimtmetį.

V. D. V.

(Pabaiga)

Viešas pareiškimas.

Aš žemiau pasirašęs Pranas Mikelaitis šiuo pranešu, kad mano žmona Ona Mikelaitytė—Romikaitytė šių metų lapkričio 14 dieną sąmoningai pasišalinė 18 namų, palikdama trejetą mažų vaikų ir vyrą. Kur ji išvyko į kitą žinių neturiu. Kadangi likęs vienas su mažais vaikais esu priverstas rūpintis jų likimu, tai šiuo pareiškiu, kad mano žmonai negrįžus į namus iki šių metų gruodžio 15 dienos skaitysiu ją nustojusią bet kokių teisių į mūsų šeimą.

Ta pačia proga prašau ją pačia arba per ką kitą pranešti ar ji mano grįžti prie savo šeimos ir tęsti šeimyninį gyvenimą ar visai savo vaikų ir vyro išsižada.

Pranas Mikelaitis.

Adresas: Pr. Mikelaitis, rua Caiapos, 49 V. Anastacio S. Paulo.

Lietuvos kultūrinio gyvenimo apžvalga.

(Tąsa iš 48 nr.)

KŪNO KULTŪRA.

Kūno kultūros sritis šių metų vasarą Lietuvoje pasižymėjo ypatingai plačiai, įspūdinga veikla. Visų šakų sportininkai gavo progą parodyti savo sugebėjimus bei pasiekimus per Pirmąją Lietuvos Tautinę Olimpijadą, liepos 17–31 dienomis. Olimpijada pradėta ruošti jau pernai todėl sportininkai turėjo laiko pasirengti, savo tarpe persirungti ir išskirti geriausius, atp-

riausius atstovus Olimpijadai. Tokių rinktinių sportininkų ir olimpinės žaidynės ir rungtynes stėjo apie 2.000, jų tarpe apie 200 iš užsienių. Jungtinių Amerikos Valstijų, Brazilijos, Anglijos, Latvijos. Pirmą kartą sporto varžybose dalyvavo ir iš Vilniaus atvykę 47 lietuviai sportininkai.

Olimpijadą atidarė jos vyriausias globėjas Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, nurodydamas olimpijadų senovinę kilmę ir šios tautinės olimpija-

VISI SKAITO TIK SENIAUSIĄ IR DIDŽIAUSIĄ PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Naujoviškas kalėjimas.

Amerikoje, Springtauno mieste, baigiama statyti savotiškiausias pasaulyje kalėjimas. Įvairių rūšių kaliniai bus jame laikomi vien tik savo garbės žodžiu pasižadėję nepabėgti. Šitas bandymas yra labai įdomus iš psichologinės pusės. Jame nebūsią nei užraktų, nei kitų saugomųjų priemonių. Tačiau vienam kaliniui pabėgus, už jį turės atsakyti visi likę kaliniai. Todėl kiekvienas, pasiryžęs bėgti, visada pagalvos, ar verta sprukti laisvėn ir patirti visų kalėjime pasilikusių kerštą. Be to, ir visi kaliniai, nenorėdami kentėti už kitų garbės žodžio sulaužymą, galės neleisti kaliniui pabėgti.

Kaip šitokia naujovė atrodys praktiškai, tuo tarpu nežino ir tie, kurie ją yra sumanę įvesti.

Anglijoje padidėjo vedybų skaičius.

Užsienio spauda rašo, kad šiuo metu Anglija pergyvena dar ne matytą vedybų drugį. Tiek pačiame Londono mieste, tiek provincijoje pirmosiomis spalio dienomis esąs pasiektas rekordinis vedybų skaičius. Laikraščių skilys esančios pilnos vedybų aprašymų, kurios dabar įvyksta čios po ilgų 5—10 ir daugiau susižiedavusių metų. Vedasi daugiausia jaunimas, nes paskutiniai politikos įvykiai jiems teikia vilčių, kad gyvenimas ilgesnį laiką būsias ramus.

Kažin, ar tie anglų jaunikaičiai nenusivils artimiausioje ateityje, nes neatrodo, kad gyvenimas būtų iš tikrųjų ramus. Bet kad vestis reikia, tai kitas reikalas.

Ateityje žmonės gyvens urvinjuose miestuose.

Neseniai įvykusiame Meksikos valstybėje architektų suvažiavime buvo pasisakyta, kad ateities miestai būsias urviniai. To-

kio pobūdžio miestus sukursiant oro antpuolių baimė. Visa ateities statyba būsiantis paversta kuo geriausiai apsaugoti nuo visokių galimų oro antpuolių. Visi miesto kvartalai atrodysią, kaip ištisi urvų kvartalai. Daugelis namų būsias visai po žeme. Gyvenimas tokiuose miestuose vis dėlto nebūsias blogas, nes miestai būsias apšviečiami dirbtine saule, o orą valysias elektriniai filtrai.

Ilgiausias medinis tiltas.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra ilgiausias pasaulyje medinis geležinkelio tiltas. Šis tiltas pastatytas prieš 35 metus iš amerikoniškos geltonos pušies rąstų. Tiltu ilgumas — 9,3 km. Jis pastatytas ant 2.000 stulpų.

kurio tikslas buvo patikrinti pašto karvelių skridimo greitumą bei jų ištvermę. Šimtas penkiasdešimt rinktinių karvelių buvo garlaiviu nugabenta iš Naujosios Zelandijos į Australiją. Vos laivas pasiekė Sidnėjaus uostą karveliai buvo paleisti iš savo narvų į laisvę. Pakilę jie apsuiko keletą ratų apie garlavį ir visi bendru būriu pasileido namų kryptin. Sprendžiant iš jų pasiekto skridimo laiko, jie buvo pasirinkę skristi trumpiausią kelią, nežiūrint į tai, kad orientavosi vien tiktais instiktai, kadangi skristi teko virš jūros beveik 800 km. tarpą. Iš šimto penkiasdešimties karvelių namo sugrįžo visi ir sugrįžo drauge. Nė vienas neatskrido nei ankščiau nei vėliau.

„JL“ Varnių sk. veiklesnieji nariai prie Vysk. Valančiaus paminklo Varniuose.

Karvelių perskridimas.

Prieš kurį laiką Naujosios Zelandijos pašto karvelių augintojai padarė įdomų eksperimentą,

Sunku patikėti, kad

— Amerikoje, pietų Teksaso valstyboje yra vienas dvaras / ferma/, kuri savo plotu prilygsta Ruro krašto plotui. Jos ūkve-

sumušti 1910 metais tiktais Siamo karaliui Monirui, kuris turėjo 3000 žmonių ir paliko 154 sūnus ir 236 dukteris.

Vaikų Kampelis

KAS TEN BĖGO PER GIRELĘ.

Kas ten bėgo per girelę — Dundu dundu lapatai? Vijo vilką šimtas bičių, Vijo mešką trys šimtai.

Kas ten bėgo per dienyką — Dundu dundu lapatai? Pas Matuką tinginiuką, Dvejetukų trys šimtai,

Šimtas vijosi diktantą,
Šimtas pamoką gamtos,
Trečias šimtas „du plius vienas“
Nesudėjęs prie lentos.

Vytė Nemunėlis.

Idomu.

— Vilnius yra didelis miestas. Todėl nesistebėk, kad jame stovi 35 bažnyčios, daugybė sinagogų ir cerkvių, ir net viena torių mečetė.

— Amerikoje vienas smalsuolis į didelį butelį įkišo mažą ančiuką ir jį ten augino, kol užaugo tikra antis. Ji nieko neišma-

no apie vandenį, nei apie laisvą gyvenimą, nes iš butelio nei karto nebuvo išlindusi. Už tokį paukščio skriaudimą kaimynai tą amerikoną apskundė teismui.

— Amerikos kalnų ereliai iš kelių kilometrų pastebi bėgančią pelę, o žmonės ir laikraščio be akinių nepaskaito.

— Šimto metų senelis be laz-

dos nei žingsnio nepaeina, o vėžlys ir po trijų šimtų metų rovoja, kaip jaunas. Už žmogų ilgiau gyvena ir gubės, papūgos sakalai, ereliai, juodvarniai. Dramblys — ir tas išgyvena pusantro šimto metų.

— Žmogus kasdien valgo tris kartus, o smaigaliui per visus metus pakanka aštuonių pietų. Rupūžės neėdusios gali išgyventi dvejus, trejus metus. Tikri bešokiai yra mažieji paukščiai — jie kirmėlių per dieną surija tiek kiek patys sveria. Tačiau ēdru mo rekordą sumuša voras. Vienas mokslininkas matė, ką kryžuotis voras supusryčiavo. Jo skaičiavimu, žmogus turėtų suvalgyti visą aviną, žąsį ir dar 120 karvelių.

— Didžiausias pasaulio gyvūlys yra banginis. Jis sveria 150 tūkstančių kilogramų, tai yra, tiek, kiek svertų 80 dramblių ar 500 meškų.

— Ežiui nekenkia jokie nuodai. Užtat gyvatę jis čiumpa lygiai drąsiai, kaip višta slišką.

— Bezdžionių yra visokio didumo. Bet pati mažiausia lengvai telpa paprastoje stiklinėje. Katė tučtuojau tokia beždžionytę sudraskytų, jei ji nespėtų išlėkti į aukščiausią medį.

— Islandijoje, kaip žinome, iš po žemių muša karštieji šaltiniai — geizeriai. Bet vienas geizeris, Smidur, tik tada aukštyn purškia, kai į jį įmeta muilo gabaliuką. Tada į orą iškyla tūkstančiai muilo burbulų, burbuliukų.

— Persų įlanka yra karščiau sia vieta pasaulyje. Ten karštis pasiekia 60°. Lietuvoje toks karštis būna tiktais krosnyje.

— Vabzdžių sparneliai yra nepaprastai ploni. Jei norėtum turėti 1 centimetro ryšulėlį, turėtum surinkti 20 tūkstančių sparnelių.

Berniukas atėjęs į krautuvę — „Prašau man virvę, štai, tokio storumo, kaip nykštis“. „O kokio ilgumo?“

JUOKAI

REDAKCIJOJ.

Į vieno laikraščio redakciją įeina gana storas ponas ir klausia už stalo sėdintį redaktorių:

— Ar tamsta laikraščio redaktorius?

— Taip, aš. Kuo galiu tamstai pasitarnauti?

— Tamsta savo laikraštyje patalpinot straipsnį, kuriame aš esu išvadintas išgama...

— Netiesa.

— Ir išdaviku!..

— Ne, tas netiesa.

— Kaip tai?

— Gal būt kuris nors kitas laikraštis taip parašė.

— O gal būt.

— Mes savo laikraštyje neradome apie tokius dalykus, kurie jau senai visiems žinomi.

— !!!..

PRAŠAU NEJUDETI.

Fotografas pakviestas nufotografuoti mirusįjį nustato aparatą, paruošia viską kaip reikia ir paėmęs į ranką migtuką, rimtai kreipiasi į fotografuojamąjį:

— Na dėmesio, fotografuoju, prašau nejudėti!..

EKONOMINIAIS SUMETIMAIS.

Tėvas parsiveža namo savo sūnų moksleivį, kuris blogai mokinosi, rodo jam sąskaitą ir sako:

— Matai, kiek kainavo tavo mokslas, o ką tu išmokai?!

— Taip, tėveli, — atsako sūnus — o kiek būtų kainavę jei aš būčiau geriau mokinęsis!..

GYDYTOJAS IR SPECIALISTAS

— Pasakyk man — klausia Jurgis Petrą — koks skirtumas tarp paprasto gydytojo ir specialisto? — Tai tau nežinosi! Nagi paprastas gydytojas už vizitą ima 20\$000, o specialistas 50\$000.

„Kad užtektų nuo ožio ligi tvoros.“

Petriukas: „Mamyte, ar žinai kodėl viščiukai išrieda iš kiaušinio?“

Mama: „Ne“.

Petriukas: „Jie bijo, kad nebūtų išvirtti todėl ir rieda“.

O. Bareišytė.

Mokytojas moko mažąjį Tomuką gramatikos.

— Abstraktinis daiktavardis yra vardas tokio dalyko, kurį gali mąstyti, bet paliesti — ne. Ar gali man duoti pavyzdį?

— Raudonai įkaitęs žarstiklis — atsakė Tomukas.

UŽDAVINYS NR. 8.

Vertinamas 3 taškais.

Ėjo brolis su seserimi vyras su žmona rado 4 obuolius kiekvienas pasiėmė po vieną ir vie nas dar liko, kaip tat atsitiko?

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.**MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
n visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras**A. Jazara-Snege**(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de
Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.**„Kadernetos“ (Carteira de identidade)**tik 80\$000. Einant įstatymu Nr. 406 privaloma kiekvie-
nam svetimtaučiu. Išsiimkite „kadernetą“ negaišdami laikoDr. De Thimé rua Direita, 36 1° andar, sala 10.**Dr. Paulo Licciardi****Santa Casa Gydytojas-Operatorius**

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy-
dymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
dras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško sil-
pnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos
vakaro. Tel. 5-4175. Kviečiamas vyksta į NAMUS BET
KURIA VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin**ADVOKATAS**

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės
pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai
ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO**VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA****„ROYAL“**

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
lius. LIETUVIAMS NUOLADA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-
sirikimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
LYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS**JOSE LEVKOVITS**

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São
Pauly, su daugelio metų prakti-
kos. — Blombuoja dantis už
10\$000 su parcelana, arba sidab-
ru. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000
Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su da-
žais.

Darbas greitas, sąžiningas
ir pigus. Vyksta į namus fo-
tografijų reikalais. Daro iš
fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDTRua S. Caetano, 447 (sen.
nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo**Didžiausia naujiena**

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje
galima gauti įvai-
riausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR
LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinki-
mas didžiausias ir kainos labai
prieinamos. Užeikite įsitikinti.
Atskirai skelbime knygų ir plo-
kštelių katalogą su kainomis.
Tais pat galima gauti Lietuvos
Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų
bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir
atvirukai užsakant siunčiami ir
į provinciją registruotu siunti-
niu. Už kiekvienos knygos ir
paveikslų persiuntimą imama 800
reisų. Siunčiant didesnę kiekį
persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo
 adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL
1767 SÃO PAULO. Asmeniškai
kreiptis: Rua Bandeirantes, 474
S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reiki-
a pažymėti laiške kokiam rei-
kalui jie siunčiami ir nurodyti
AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE-
SA. Plokštelės į provinciją ne-
siunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien
pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai
atlieka visus spaustu-
vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

**Lietuviškos muzikos ir dainos
koncertai**Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės
(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIE-
NOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STY-
GŲ ORKESTRAS (TRIO)

Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCORua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435
S. Paulo.**Sklypai Villa Lucia**Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Geri
padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąly-
gomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su maža
našu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai sta-
tybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė Viotoje

**„Lietuvis“ ir lietuviški
laikraščiai**

pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sê prie laikrodžio ir «bondžių» galeri-
jos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro ra-
jone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J. Paulino
laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiams
krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos raju-
ne: 1. Rua da Moóca ir av. Pres de Barros kampo laikraščių
kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELI-
NOS Rajone: 1. Vygelių krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk-
V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilaus-
ko krautuvėje ir pas Skadą. NORTÉ IR BRAZ stoties kioske-
se. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇONS
Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties
kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus,
rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mém de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikra-
ščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose
lietuviškos apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoje**„KAUNAS“**

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

**ALFAIATARIA
KAUNAS**

Didelis gerų ir modernių medžiagų pasirinkimas.
Medžiagos perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kos-
tiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medži-
gos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38\$000.
Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, ne-
gu kur kitur kainomis. Duodame patari-
mų visais išsivystymo klausimais. Negalin-
tiems atvykti į São Paulo į užklausimus
atsakome raštu. Rašyti galima lietuviškai
arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

[kurta 1900 m.

Rua Maua 207 kampus rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

— Gruodžio 2 dieną Londone vėl susirinks komitetas Vokietijos žydams kalbėti. Komitetą sudaro Amerikos, Anglijos, Brazilijos ir Prancūzijos atstovai. Žydų problema, kaip praneša laikraščiai, labai sunkiai rišasi, nes nei viena valstybė nenori priimti didesnio skaičiaus žydų emigrantų. Žydų išvažiavimas iš Vokietijos taip pat labai ap sunkintas ir tuo reikalu su Vokietija sunku susitarti.

— Prancūzijos vyriausybė imasi griežtų priemonių prieš streiko vadus ir darbininkų agitatorius. Policija stropiai saugo nuo užpuldinėjimų einančius į darbą darbininkus.

Paryžiuje ir kitose miestuose įvyko keletas smarkių susirėmimų tarp policijos ir streikuojančių darbininkų.

— Amerikos karo sekretorius įteikė prezidentui Ruzveltui pareiškimą, kuriame nurodo didelę Panamos kanalo strateginę reikšmę ir sako, kad Amerika privalo skubiai stiprinti to kanalo apsaugą.

— Amerikos teismas pradėjo nagrinėti dviejų stambių vokiečių šnipų bylą, kurie buvo pavogę svarbius kariškus dokumentus. Jiems grėsia po 20 metų kalėjimo.

— Čekoslovakijos — Lenkijos pasienyje įvyko keli smarkūs incidentai. Lenkų kareiviai įsiveržė į Čekoslovakijos sritį, kuri tik gruodžio 1 d. turėjo pereiti Lenkijos žinion. Pragos laikraščiai pažymi, kad lenkų kareiviai parodė didžiausį brutaliskumą su vietiniais Čekoslovakijos gyventojais.

— Palestinoje vėl įvyko keli smarkūs susirėmimai tarp anglų kariuomenės ir arabų teroristų. Yra sužeistų ir užmuštų.

— Sąryšy su generalinio streiko paskelbimu Paryžiuje suorganizuota 40.000 policininkų pildoma atsarga, kuri palaiko tvarką visame mieste.

— Nuo gruodžio 1 dienos ir S. Paulo mieste griežtai uždraudžiama lošti „bišiais“. Lošiantieji bus smarkiai baudžiami.

— Brazilija Anglijoje pastatė 4 naujus karo laivus, kurie greitu laiku bus atsiųsti į Rio de Janeiro.

— Prancūzijoje ateista iš darbo 70.000 darbininkų, kurie mėgino streikuoti. Visoje Prancūzijoje padėtis įėjusi į normalias vėzes.

— Ateinančią savaitę Vokietijos užsienių reikalų ministras von Robentrop vyksta į Paryžių, kur pasirašys su Prancūzija draugingumo sutartį.

— Į Perū sostinę Lima iš visų Amerikos kontinentų suvažiuo daugybė diplomatų dalyvauti Pan-Amerikos konferencijoje.

— Grynspan H., kuris nužudė Vokietijos ambasadoriaus sekretorių Paryžiuje, New Jorko žurnalistas prašė ir įgaliavo Dr. Moro Gjafferi ginti bylą teisme. Tam reikalui surinkta 8.000 dolerių.

— Barcelona 19. XI, kilo gaisras amunicijos fabrike. Gaisro metu žuvo apie 400 žm.

Geriausią ir pigiausią Kalėdoms dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčiko — Lietuvio įdomus ir imponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJŪJ“. Tai pirmoji Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam lietuviui suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai, gyvenimas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamas laimė... Lietuvi, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūsų dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nebrangi, tik 3\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., ir U. S. A. — 20 ct.

Knygą galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur tik pardavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti į provinciją ir kitas valstybes privalo siųsti pinigų ir reikalavimą šiuo adresu: Konstanty Czynczyk, Rua Bandeirantes, 474. „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazil.

Norėdami apsaugoti savo akių sveikatą nešioti AKINIUS

Moderniški akiniai

Pigiausiomis kainomis gaunami pas diplomuotą optica FOTOPAN Avenida São João, 340

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu duodame specialią 10% nuolaidą. Taip pat turime dideli foto aparatų pasirinkimą. Ir viskas fotografijai.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informaciją Agencia, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo rastiinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Invest. gações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui.

Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.

(ši gatvė prasideda arti Luz stoties)

Knygų skaitytojų dėmesiai!

1) CENTRALINIAM L. S. BR. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniams ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val ryto iki 6 val. vakaro. Vakaraš — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

2) DR. VINCO KUDIRKOS MOKYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičia mos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakaraš) nuo 6 iki 8 val. Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nurodyta tvarka.

3) D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakaraš: trečiadieniais nuo 6 val. iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniams knygos keičiamos kasdien.

4) DR. J. BASANA VIČIAUS MOKYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniams knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakaraš) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygnas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniams kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kiti skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisa.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmanti ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiorą pasiskaitymui knygų išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygynų vedėjais.

6) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centro nariai ir ne nariai palieka užstatą 5\$000, už knygų naudojimą šį Centro nariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7) LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS KNYGYNAS veikia: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

Dr. M. Barmak

«Santa Casa» liginės Chirurgijos Daktaras.

Bendra klinika ir chirurgija Vias urinarias.

Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193.

Tel. 5-5843.

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siu- vykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽININGAS. Prie siuvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Šį siuvyklą atidarė skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Gerbiamieji Skaitytojai!

Jau artinasi Nauji Metai, todėl laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą 1939 metams Nežiūrint į tai, kad mūsų laikraštis šimet žymiai padaidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILIJoje metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisų, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 pezai, pusmečiui pusantra pezo. Į URUGVAJŲ — metams pusantra (urugvajiško) pezo. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigus siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metiniai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi Naujų Metų gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

Administracija.

Reikalingos siuvėjos prie ca pu /lietaus apsiaustų/ siuvimo. Kreiptis: Rua Galvão Bueno, 202. Liberdade.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garan tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

ŠAUKIA PARLAMENTĄ.

Prancūzijos vyriausybės padėčiai sustiprėjus šaukiamas parlamentas rudens sesijai. Parlamentas svarstys eilę vyriausybės pasiūlytų įstatymų. Naujausios žinios praneša, kad Prancūzijos liaudės frontas visiškai pralaimėjo prieš vyriausybę ir jam yra pavojus visai subireti.

Redakcijoje yra laiška:

J. Adžgauskui, S. Baerūnui, V. Banaičiui, P. Dulinskiui, J. Dulskini, T. Davolytei, J. Dudo renkai, J. Dimšai, P. Gabrelai čiu, J. Gudvičiui, H. Guzikauš kui, J. Jokubkal, J. Kleizai, P. Pipirui, F. Peleckui, A. Petkui, J. Olevičiui, V. Pečiulis. E. Rai nytė, J. Ramanauskui, J. Riso nftui, B. Rimkevičiui, K. Šmidtui, S. Stasiulaičiui, K. Šešelgiui. J. Šeškui, I. Tamaliūnui, T. Cheb levičiui, P. Urbonui, J. Vignai, A. Varnai, M. Vasiliauskienei, V. Žemeliui, J. Žilinskiui.

DEL VECCHIO geriausios Gitaros visokioms išmieroms ir kainoms. Pirkite tiesiai iš fabri ko. Visokių stygų pasirinkimas. Reikalaukite katalogų veitui.

FABRIKAS IR KRAUTUVĖ Rua AURORA 196.

Dabar Brazilijoje viešinio rašytojo Klemenso Jūros naujasis, ašaras išspaudžiantis romanas „DIDYSIS SIELVARTAS“ galima įsigyti labai pigiai — tik už 6\$000. Įsigyk šį puikų romaną ir Tamsta.

TIK „LIETUVIS“ SKAITYDA MAS VISKĄ ŽINOSI.